

Seat No.	
-----------------	--

Set	P
------------	----------

M.P.Ed. (Semester - III) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
SCIENTIFIC PRINCIPLES OF SPORTS TRAINING

Day & Date: Monday, 23-01-2023

Max. Marks: 80

Time: 09:00 AM To 12:00 PM

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 खालील योग्य पर्याय निवडा.**10**

- 1) शारीरिक तंदुरुस्तीचा घटक ----.

अ) प्रक्षेपण	ब) गती
क) घर्षण	ड) यापैकी नाही
- 2) दमदारपणा वाढण्यासाठी ---- प्रशिक्षण पद्धतीचा वापर केला जातो.

अ) वजन प्रशिक्षण	ब) फार्टलेक
क) चक्रीय	ड) मध्यांतर
- 3) ---- हे सरळ रेषीय गतीचे उदाहरण आहे.

अ) 100 मी	इ) 200 मी
क) 400 मी	ड) 1500 मी
- 4) सांध्यातील हालचालीचा विस्तारित कोन म्हणजे ----.

अ) वेग	ब) लवचिकता
क) दमदारपणा	ड) दिशाभिमुखता
- 5) दिशा बदलण्याची क्षमता म्हणजे ----.

अ) गती	ब) दिशाभिमुखता
क) शक्ती	ड) ताकद
- 6) प्रशिक्षणाच्या वेळी प्रात्यक्षिक बाबी ---- द्वारे दाखविल्याने परिणामकारक ठरते.

अ) फळ्यावरती	ब) कागदावर
क) चित्रफितीद्वारे	ड) वरील सर्व
- 7) मायक्रोसायकलचा कालावधी ----.

अ) 14 दिवस	ब) तीन महिने
क) सहा महिने	ड) एक आठवडा
- 8) मुक्त कालावधीमध्ये शारीरिक क्षमता व तांत्रिक बाबी यांचे प्रमाण ---- असते.

अ) 80–20	ब) 50–50
क) 20–80	ड) यापैकी नाही
- 9) हदय श्वसन क्षमता ---- शी संबंधित आहे.

अ) ताकद	ब) लवचिकता
क) सामान्य शारीरिक दमदारपणा	ड) चपळता

प्र.2	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.	20
अ)	मादक (उत्तेजके) सेवन म्हणजे काय ते सांगून मादकतेच्या विविध पद्धती स्पष्ट करा.	
ब)	मादकतेचे (उत्तेजकाचे) प्रकार आणि दुष्परिणाम स्पष्ट करा.	
प्र.3	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)	15
अ)	प्रशिक्षण आणि स्पर्धेमध्ये मानसशास्त्रीय आणि शरीरशास्त्रीय दृष्ट्या कोणकोणत्या घटकांचा समावेश होतो ते उदाहरणासह स्पष्ट करा.	
ब)	ताकदीचे खेळ व क्रीडेमध्ये महत्व स्पष्ट करा आणि तुम्ही तुमच्या खेळाडूची लवचिकता कशी वाढवाल ते स्पष्ट करा.	
प्र.4	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)	15
अ)	मध्यांतर प्रशिक्षण आणि चक्रीय प्रशिक्षण स्पष्ट करा.	
ब)	ताकद म्हणजे काय ते सांगून ताकद विकसित करण्याच्या प्रशिक्षण पद्धती स्पष्ट करा.	
प्र.5	टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)	20
अ)	अतिभाराची कारणे	
ब)	अतिभार	
क)	उत्तेजक व्यायाम आणि शितलता व्यायाम	
ड)	क्रीडा प्रशिक्षणाची गरज	
इ)	तीव्रतेची तत्वे	

Seat No.	
---------------------	--

Set P

M.P.Ed. (Semester - III) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
SCIENTIFIC PRINCIPLES OF SPORTS TRAINING

Day & Date: Monday, 23-01-2023
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternative

10

Q.2	Answer the following questions.	20
a)	Define doping & explain doping method.	
b)	Explain the types of drugs & side effect of its.	
Q.3	Answer the following questions. (Any One)	15
a)	Explain with suitable examples are psychological and physiological factors involved in training & competitions.	
b)	Explain the importance of strength in sports and games and explain how you will develop flexibility of your player.	
Q.4	Answer the following questions. (Any One)	15
a)	Explain interval training & circuit training.	
b)	Define strength explain the training method to improve strength.	
Q.5	Write short notes. (Any Four)	20
a)	Causes of overload	
b)	Over load	
c)	Warming up & cool down exercises	
d)	Need of Sports Training	
e)	Principles of Intensity	

Seat No.	
-----------------	--

Set	P
------------	----------

M.P.Ed. (Semester - III) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
SPORTS MEDICINE

Day & Date: Tuesday, 24-01-2023

Max. Marks: 80

Time: 09:00 AM To 12:00 PM

सुचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दशवितात.

प्र.1 खालील योग्य पर्याय निवडा.**10**

- 1) क्रीडा वैद्यकशास्त्र —— शी संबंधित आहे.
 - अ) जखमा आणि काळजी याबाबत उपचार
 - ब) अँथलेट पोषण आणि आहार
 - क) अपंग अँथलेट
 - ड) वरील सर्व
- 2) क्रीडा वैद्यकशास्त्राचे महत्व —— शी संबंधित आहे.
 - अ) बुध्दि, कौशल्य आणि शारीरिक शिक्षण कार्यक्रम
 - ब) क्रीडा प्रशिक्षणाची तत्वे पुरवणे
 - क) डोपिंग विषयी माहिती पुरवणे
 - ड) वरील सर्व
- 3) थिरेपिटीक व्यायाम —— शी संबंधित आहे.

अ) विविध शारीरिक व्यायाम	ब) डायथेरमी
क) जलचिकित्सा	ड) उल्ट्रा साउंड
- 4) थिरेपेटीक व्यायामाचे ध्येय —— आहे.

अ) सांध्यातील हालचाली	ब) समन्वय सुधारते
क) अ आणि ब दोन्ही	ड) यापैकी नाही
- 5) खालीलपैकी कोणते कौशल्य कौशल्यात अधिक समन्वय कृती आहे.

अ) जंपींग जॅक	ब) फ्री थ्रो चे बास्केट बॉलचे रूपांतर
क) 100 मी धावणे	ड) सुईदोरी
- 6) समन्वयाशी संबंध मेंदूच्या कोणत्या भागाशी आहे.

अ) सेरेब्रम	ब) सेलेबेलम
क) स्पायनल कॉड	ड) गॅंगलियन
- 7) खालीलपैकी कोणती कृती स्थिर समतोल कृती आहे.

अ) एरोप्लेन बॉलन्स	ब) बास्केट बॉल मधील ड्रिब्लिंग
क) हॉर्डल क्लीअर करणे	ड) कबड्डी मधील चढाई
- 8) बेंच प्रेस व्यायाम खेळाढूचे —— सुधारते.

अ) लवचिकता	ब) दिशाभिमुखता
क) ताकत	ड) दमदारपणा

प्र.२ खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) क्रीडा वैद्यकशास्त्राची गरज व महत्व लिहा. 10
 ब) अस्थिभंगाचे प्रकार सविस्तर लिहा. 10

प्र.३ खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)

- अ) क्रीडा दुखापतीचे कारणे उदाहरणासह सविस्तर लिहा.
ब) क्रीडा दुखापती होऊ नये म्हणून घ्यावयाची काळजी सविस्तर लिहा.

प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक)

- अ) मान व पाठीचा मनका यांच्या साठी ताणण्याचे व्यायाम प्रकार लिहा.
ब) जलचिकित्सा व्यायामाचे फायदे व तोटे लिहा.

प्र.5 टिपा लिहा (कोणतेही चार)

- अ) सांधा निखळणे
ब) जीम बॉल व्यायाम
क) श्वसनाचे व्यायाम
ड) मुक्त व्यायाम
इ) क्रीडा वैद्यकशास्त्राची व्याप्ती

Seat No.	
---------------------	--

Set P**M.P. Ed. (Semester - III) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
SPORTS MEDICINE**Day & Date: Tuesday, 24-01-2023
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original questions in English.**Q.1 Chose the correct alternative****10**

- 1) Sports medicine deals with _____.
a) Prevention and treatment of injuries and earing
b) Athletic nutration and diet allotment
c) Handicapped athletics
d) All of these
- 2) Importance of sports medicine deals with _____.
a) Talent identification and evaluation
b) Provided sound principles for sports training
c) Provided knowledge about doping
d) All of these
- 3) Therapeutic exercise is related to _____.
a) Different Physical exercise b) Diatheramy
c) Hydrotherapy d) Ultrasound
- 4) Goals of therapeutic exercise are to _____.
a) Mobilize the joints b) Improve co ordination
c) Both a and b d) None of these
- 5) Which activity has the most coordination in the following skill
a) Jumping Jack
b) Converting a free throw in basketball
c) 100 M run
d) Treading a needle
- 6) Which part of the brain is concerned with coordination
a) Cerebrum b) Ceresellum
c) Spinel cord d) Ganglion
- 7) In the following activity which activity has static balance
a) Aeroplane balance b) Dribbling towards the basket ball
c) Clearing the hurdle d) Raiding in kabaddi
- 8) Bence press exercise improve the _____ of the player.
a) Flexibility b) Agility
c) Strength d) Endurance
- 9) Which exercise will you refer to a frozen shoulder athlete
a) Aglility exercise b) Strength developing exercise
c) Flexibility exercise d) Endurance exercise

- 10) The order of giving exercise to the affected muscles is _____
a) Passive, assisted, active, resisted and dynamic
b) Passive, active, resisted and dynamic
c) Passive, resisted and dynamic
d) Passive and dynamic

Q.2 Answer the following questions. 20

- a) Explain need and importance of sports medicine.
b) Explain types fracture in details.

Q.3 Answer the following question (Any one) 15

- a) Explain causes of injuries in details with examples.
b) Explain prevention of injuries in details with examples.

Q.4 Answer the following questions (Any one) 15

- a) Explain stretching exercise for neck and spine.
b) Explain advantages and disadvantage of Aquatic therapy.

Q.5 Write short notes (Any four) 20

- a) Dislocation
b) Gumball exercise
c) Breathing exercise
d) Free hand exercise
e) Scope of sport medicine

Seat No.	
-----------------	--

Set	P
------------	----------

M.P. Ed. (Semester - III) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
HEALTH EDUCATION AND SPORTS NUTRITION

Day & Date: Wednesday, 25-01-2023

Max. Marks: 80

Time: 09:00 AM To 12:00 PM

- सूचना :** 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 खालील योग्य पर्याय निवडा.**10**

- 1) भारतातील आरोग्य समस्या ----.

अ) स्थूलता	ब) कुपोषण
क) लोकसंख्या	ड) वरील सर्व
- 2) स्थूलता काढण्याचे सूत्र ----.

अ) $\frac{W(kg)}{H^2m}$	ब) $\frac{W \text{ gr}}{H \text{ c.m}}$
क) Both a & b	ड) यापैकी नाही
- 3) ---- हा अन्न मिळवण्याचा मार्ग आहे.

अ) नदी	ब) समुद्र
क) वनस्पती	ड) यापैकी नाही
- 4) शालेय स्तरावर शासन ---- आहार सेवा पुरवते.

अ) मध्यान्ह भोजन	ब) शालेय पोषण आहार
क) पोषण सेवा	ड) वरील सर्व
- 5) ---- द्वारे शालेय स्तरावर आरोग्य नोंदी करतात.

अ) वजन	ब) उंची
क) त्वचा	ड) वरील सर्व
- 6) ---- हा रोग तंबाखू खाण्याने होतो.

अ) कुष्ठरोग	ब) कांजण्या
क) कर्करोग	ड) पटकी
- 7) शालेय पर्यावरण स्वच्छतेसाठी ---- हा मार्ग उपयुक्त आहे.

अ) कचरा जमा करणे	ब) स्वच्छ पाणी पुरवणे
क) वर्गाची स्वच्छता	ड) वरील सर्व
- 8) त्वचा विकार हा ---- जीवनसत्वा अभावी होतो.

अ) जीवनसत्व -- अ	ब) जीवनसत्व -- क
क) जीवनसत्व -- ब	ड) जीवनसत्व -- ड
- 9) ---- हा घटक आरोग्यावर परिणाम करणारा आहे.

अ) जीवनशैली	ब) आर्थिक परिस्थिती
क) आरोग्य सेवा	ड) वरील सर्व

10)	खेळाडूला प्रतिदिन —— कॅलरीज ची गरज असते.	
अ)	2000	ब) 4000
क)	6000	ड) 10000
प्र.2	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.	20
अ)	आरोग्य शिक्षण म्हणजे काय ते सांगून आरोग्य शिक्षणाची ध्येय व उद्दिष्टये स्पष्ट करा.	
ब)	'स्थूलपणा' ही एक आरोग्य समस्या – स्पष्ट करा.	
प्र.3	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)	15
अ)	खेळाडूच्या क्रीडा कामगिरीवर आहाराच्या कसा प्रभाव पडतो ते स्पष्ट करा.	
ब)	आरोग्य व आरोग्य शिक्षणाची व्याख्या सांगून वैयक्तीक आरोग्याचे स्वास्थ विषयक सूचना स्पष्ट करा.	
प्र.4	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक)	15
अ)	भारतातील आरोग्य विषयक समस्या सविस्तर लिहा.	
ब)	शालेय स्तरावर पुरवल्या जाणाऱ्या आरोग्य सेवा स्पष्ट करा.	
प्र.5	टिपा लिहा (कोणतेही चार)	20
अ)	आरोग्यावर अल्कोहोलचा होणारा परिणाम	
ब)	पोषण विषयक मार्गदर्शीका	
क)	ताणतणाव व्यवस्थापन	
ड)	समतोल आहार	
इ)	आरोग्य शिक्षणाची तत्वे	

Seat No.	
---------------------	--

Set P

M.P. Ed. (Semester - III) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
HEALTH EDUCATION AND SPORTS NUTRITION

Day & Date: Wednesday, 25-01-2023
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternative

10

Q.2	Answer the following questions.	20
	a) Define the Health education and explain the aim & objection. b) Obesity is the health problem explain.	
Q.3	Answer the following question (Any one)	15
	a) Explain the effect of nutrition on sports performance of sportsman. b) State the definition of health & Health education, explain the health instructions of Individual.	
Q.4	Answer the following questions (Any one)	15
	a) Write in detail the health problems in India. b) Explain the health services provided at school level.	
Q.5	Write short notes (Any four)	20
	a) Effect of alcohol on health b) Nutrition guidelines c) Stress management d) Balanced diet e) Principles of health education	

Seat No.	
-----------------	--

Set	P
------------	----------

M.P.Ed. (Semester - III) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
SPORTS ENGINEERING

Day & Date: Friday, 27-01-2023

Max. Marks: 80

Time: 09:00 AM To 12:00 PM

- सूचना :** 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 खालील योग्य पर्याय निवडा.**10**

- 1) न्यूटनचा पहिला नियम ----.

अ) जडत्वाचा	ब) क्रियाप्रतीक्रियेचा
क) अ आणि ब दोन्ही	ड) यापैकी नाही
- 2) न्यूटनचा दुसरा नियम ----.

अ) क्रियाप्रतीक्रिया	ब) गतीवृद्धता
क) जडत्वा	ड) वरील सर्व
- 3) न्यूटनचा तिसरा नियम ----.

अ) जडत्वा	ब) क्रियाप्रतीक्रिया
क) अ आणि ब दोन्ही	ड) यापैकी नाही
- 4) घर्षण हे ---- साठी आवश्यक आहे.

अ) जलद हालचालीसाठी	ब) एखादी वस्तू थांबवण्यासाठी
क) अ आणि ब दोन्ही	ड) यापैकी नाही
- 5) क्रीडा जिवयांत्रिक शास्त्र हे ---- चे वर्णन करते.

अ) क्रीडेचे यांत्रिकीकरण	ब) किनसीअॉलॉजी
क) क्रीडेतील भौतिक विज्ञान	ड) क्रीडा गतीमानता
- 6) जिवयांत्रिक शास्त्र हे ---- ची भूमिका बजावते.

अ) दुखापतीची काळजी घेणे	ब) प्राविण्य वाढते
क) शारीरिक हालचाली	ड) अ आणि ब दोन्ही
- 7) क्रीडेमध्ये जिवयांत्रिकतेचे महत्व काय?

अ) क्रीडेतील प्राविण्य वापरणे	ब) क्रीडा दुखापतीची काळजी घेणे
क) अ आणि ब दोन्ही	ड) यापैकी नाही
- 8) न्यूटनचा दुसरा नियम हा ---- खेळामध्ये उपयोजनात आणला जातो.

अ) बेसबॉल	ब) जलतरण
क) फुटबॉल	ड) अ आणि क
- 9) बास्केट बॉल मध्ये ---- नियमाचा वापर केला जातो.

अ) पहिला	ब) दुसरा
क) तिसरा	ड) चौथा

10)	जिवयांत्रिक शास्त्र —— शी मदत करते.	
अ)	खेळाडूच्या दुखापतीवर उपचार करते	
ब)	खेळाडूचे प्राविण्य वाढवते	
क)	अ आणि ब दोन्ही	
ड)	यापैकी नाही	
प्र.2	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.	
अ)	आंतरगत बलाची संकल्पना स्पष्ट करा.	10
ब)	क्रीडा जिमनॅशियम हॉल स्पष्ट करा.	10
प्र.3	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)	15
अ)	जलतरण तलावाची देखभाल स्पष्ट करा.	
ब)	न्यूटनचे गतीविषयक नियम स्पष्ट करा.	
प्र.4	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)	15
अ)	जिवयांत्रिक शास्त्रची क्रीडेमधील गरज स्पष्ट करा.	
ब)	बिल्डिंग बांधण्याची प्रक्रिया स्पष्ट करा.	
प्र.5	टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)	20
अ)	उर्जा	
ब)	कार्य	
क)	शरीरधारणा	
ड)	क्रीडा हॉस्टेल	
इ)	बाह्य स्टेडियम	

Seat No.	
---------------------	--

Set	P
------------	----------

M.P.Ed. (Semester - III) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
SPORTS ENGINEERING

Day & Date: Friday, 27-01-2023

Max. Marks: 80

Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.

2) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternative

10

- 1) Newtons first law of motion is _____.
a) Law of Inertia b) Action reaction
c) Both a and b d) None of these
- 2) Newtons second law of motion is _____.
a) Action reaction b) Acceleration
c) Inertia d) All of these
- 3) Newtons third law of motion is _____.
a) Inertia b) Action reaction
c) a and b d) None of these
- 4) Frication is required for _____.
a) Fast movement b) Stopping the object
c) Both a and b d) None of these
- 5) Sports Biomechanics can be described as _____.
a) Mechanics of sports b) Kinesiology
c) Physic of sports d) Sports dynamics
- 6) Biomechanics can play a circulate role in _____.
a) Injury prevention b) performance enhancement
c) Physical movement d) Both a and b
- 7) Why it is important to know biomechanics in sports _____.
a) Improve sports performance b) Prevent sports injuries
c) Both a and b d) None of these
- 8) Newtons second law of motion can be applied in sports like _____.
a) Base ball b) Swimming
c) Foot ball d) Both a and b
- 9) In Basketball which of the following law of motion is implemantal.
a) first b) second
c) third d) fourth
- 10) Biomechanics helps in _____.
a) Treating injuries to sports person
b) Improving performance of athlete
c) a and b both
d) None of these

Q.2	Answer the following questions.	
a)	Explain concept of Internal force.	10
b)	Explain sports Gymnasium hall.	10
Q.3	Answer the following questions. (Any One)	15
a)	Explain maintenance of swimming pool.	
b)	Explain Newtons law of motion.	
Q.4	Answer the following questions. (Any One)	15
a)	Explain need of Biomechanics in sports.	
b)	Explain Building process.	
Q.5	Write short note on. (Any Four)	20
a)	Energy	
b)	Work	
c)	Posture	
d)	Sports Hostels	
e)	Outdoor Stadium	

Seat No.	
-----------------	--

Set	P
------------	----------

M.P. Ed. (Semester - III) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
PHYSICAL FITNESS AND WELLNESS

Day & Date: Friday, 27-01-2023

Max. Marks: 80

Time: 09:00 AM To 12:00 PM

सुचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दशवितात.

प्र.1 खालील योग्य पर्याय निवडा.**10**

- 1) ताकतीच्या प्रशिक्षणाचा —— फायदा आहे.

अ) स्नायूसमूह वाढतो	ब) हाडांची तीव्रता वाढते
क) अ आणि ब दोन्ही	ड) यापैकी नाही
- 2) स्वॉट, पुशअप्स, पुलअप्स हे —— चे प्रशिक्षण आहे.

अ) चपळता	ब) लवचिकता
क) ताकत	ड) यापैकी नाही
- 3) उचलणे, ढकलणे व खेचण्याचे व्यायाम करत असताना —— करावे.

अ) श्वास घ्यावा	ब) उच्छ्वास करावा
क) होल्ड	ड) यापैकी नाही
- 4) रोधावरती जास्त काळापर्यंत मात करण्याची क्षमता म्हणते —— होय.

अ) ताकत	ब) लवचिकता
क) स्नायूचा दमदारपणा	ड) हृदय श्वसन दमदारपणा
- 5) सांध्याची लवचिकता —— वर अवलंबून असते.

अ) रेंज ॲफ मोशन	ब) स्तर
क) डोम्स	ड) यापैकी नाही
- 6) लवचिकतेचे प्रकार किती?

अ) 3	ब) 4
क) 5	ड) 2
- 7) मध्यांतर प्रशिक्षण व्यक्तीची —— क्षमता विकसित करते.

अ) हृदयभिसरण दमदारपणा	ब) ताकत
क) लवचिकता	ड) वरील सर्व
- 8) खालील पैकी कोणत्या पदार्थापासून प्रथिने मिळत नाहीत.

अ) अंडी	ब) मांस
क) तेल	ड) दुध
- 9) साखर, गोडपदार्थ, बेकरी उत्पादनात —— हे जास्त प्रमाणात असते.

अ) कार्बोदके	ब) चरबीयुक्त पदार्थ
क) प्रथिने	ड) यापैकी नाही

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) शारीरिक क्षमतेची संकल्पना स्पष्ट करा.
 ब) शारीरिक क्षमता प्रशिक्षणाची तत्वे स्पष्ट करा.

प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)

- अ) वजन व्यवस्थापनासाठी व्यायामाचे विविध प्रकार लिहा
 ब) समतोल आहार सविस्तर स्पष्ट करा.

प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक)

- अ) स्नायूचा दमदारपणा वाढण्यासाठी प्रशिक्षण सविस्तर लिहा.
ब) वेटट्रैनिंगचे तत्वे स्पष्ट करा.

प्र.5 टिपा लिहा (कोणतेही चार)

- अ) लवचिकतेसाठी योगा
 - ब) ताणण्याचे व्यायाम प्रकार
 - क) दमदारपणाचे प्रशिक्षण
 - ड) श्वसनाचे तंत्र
 - इ) हृदयश्वसन दमदारपणाचे व्यायाम

Seat No.	
-----------------	--

Set P**M.P. Ed. (Semester - III) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
PHYSICAL FITNESS AND WELLNESS**

Day & Date: Friday, 27-01-2023
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Chose the correct alternative**10**

- 1) _____ are the benefits of strength training.
a) increasing muscles mass b) increase bone density
c) Both a and b d) None of these
- 2) Squats, pushup, pullups is _____ training.
a) Agility b) Flexibility
c) Strength d) None of these
- 3) _____ as you work against resistance by lifting pushing or pulling.
a) Inhal b) Exhale
c) Hold d) None of these
- 4) An ability of muscles to over come the resistance relatively longer duration is called _____
a) Strength b) Flexibility
c) Strength endurance d) C.V Endurance
- 5) Ability to move a joint through its _____ with little resistance is called dynamic flexibility.
a) Range of motion b) Position
c) Doms d) None of these
- 6) What are the types of flexibility?
a) 3 b) 4
c) 5 d) 2
- 7) Interval training develops _____ ability of a person.
a) C.V. Endurance b) Strength
c) Flexibility d) All of these
- 8) _____ of the following is not source of protein.
a) Egg b) Meat
c) Oil d) Milk
- 9) Sugar, Sweets, Bread and Cakes are rich source of _____.
a) Carbohydrates b) Fats
c) Protein d) None of these
- 10) The ability to make successive movements in different direction efficiently and rapidly to _____.
a) Agility b) Balance
c) a and b d) None of these

Q.2	Answer the following questions.	20
	a) Explain the concept of physical fitness. b) Explain principles of physical fitness training.	
Q.3	Answer the following question (Any one)	15
	a) Explain different types of exercises for weight managements. b) Explain balance diet in detail.	
Q.4	Answer the following questions (Any one)	15
	a) Explains training for muscular strength. b) Explain weight training principles.	
Q.5	Write short notes (Any four)	20
	a) Yoga for flexibility b) Stretching exercise c) Endurance training d) Breathing technique e) Exercise for cardio respiratory fitness	

**Seat
No.**

Set P

M.P.E d (Semester - IV) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov - 2022
INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGY IN PHYSICAL EDUCATION (ICT)

Day & Date: Saturday, 28-01-2023

Max. Marks: 80

Time: 09:00 AM To 12:00 PM

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.

10

प्र.२ खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) दैनंदिन व्यवहारामध्ये एक्सेलचे उपयोग लिहा.
 ब) माहिती संप्रेषण तंत्रज्ञानाचे महत्त्व लिहा.

10

10

प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

15

- अ) माहिती संप्रेषण तंत्रज्ञान म्हणजे काय? माहिती संप्रेषण तंत्रज्ञानाची मानवी जीवनातील उपयुक्तता लिहा.

ब) संगणकाची इनपूट उपकरणे स्पष्ट करा.

प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

15

- अ) संगणकाची प्रदान उपकरणे कोणती? त्यांचा उपयोग लिहा.
ब) शारीरिक शिक्षण संशोधन प्रक्रियेत इंटरनेटचा उपयोग कसा होतो स्पष्ट करा.

प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

20

- अ) संगणकाचे घटक
ब) शारीरिक शिक्षणात पॉवर पॉईंट सादरीकरणाचे महत्त्व
क) शारीरिक शिक्षण व्यवस्थापन मध्ये ICT ची उपयुक्तता
ड) संगणकाची निगा
इ) एम. एस. वर्ड ची वैशिष्ट्ये

**Seat
No.**

Set P

M.P.E d (Semester - IV) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov - 2022
INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGY IN PHYSICAL EDUCATION (ICT)

Day & Date: Saturday, 28-01-2023

Max. Marks: 80

Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.

- 2) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternative from the options.

10

Q.2	Answer the following questions.	
a)	Write down the use of Excel in daily practice.	10
b)	Write the importance of Information and Communication Technology.	10
Q.3	Answer the following questions. (Any One)	15
a)	What is information communication technology? Write down the usefulness of information communication technology in human life.	
b)	Explain the input devices of computer.	
Q.4	Answer the following questions. (Any One)	15
a)	What are the output devices of computer? Write the use of it?	
b)	Explain the use of internet in physical Education research process.	
Q.5	Write Short Notes: (Any Four)	20
a)	Components of computer	
b)	Importance of PowerPoint presentation in physical education.	
c)	Use of ICT in physical education management	
d)	Computer care	
e)	Features of MS Word	

Seat No.	
---------------------	--

Set P

M.P.Ed. (Semester - IV) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
SPORTS PSYCHOLOGY AND SPORT SOCIOLOGY

Day & Date: Monday, 30-01-2023
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.

10

प्र.२ खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) महिलांचा क्रिडे मधील सहभाग स्पष्ट करा. 10
 ब) क्रिडा मानसशास्त्राचे गरज व महत्त्व लिहा. 10

प्र.३ खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

- अ) ताणाची व्याख्या लिहा. खेळाभूंच्या क्रिडा प्राविण्यावर ताणाचा होणारा परिणाम स्पष्ट करा.

ब) क्रिडे मधून राष्ट्रीय एकात्मता स्पष्ट करा.

प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

- अ) व्यक्तिभेदावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.
ब) व्यक्तिमत्त्वाचा विकास शारीरिक शिक्षणातून होतो स्पष्ट करा.

प्र.५ टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

- अ) चिंता
ब) नेतृत्व
क) आक्रमकता
ड) समुह गतिमानता
इ) माध्यमे आणि क्रिडा

**Seat
No.**

Set P

M.P.Ed. (Semester - IV) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
SPORTS PSYCHOLOGY AND SPORT SOCIOLOGY

Day & Date: Monday, 30-01-2023
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original question in English.

Q.1 Choose the correct alternative from the options.

19

Q.2	Answer the following questions.	
a)	Explain in details women in sports participation.	10
b)	Explain need and importance of sports psychology.	10
Q.3	Answer the following questions. (Any One)	15
a)	Define stress. Explain the effects of stress on sports performance of the player.	
b)	Explain national integration through sports.	
Q.4	Answer the following questions. (Any One)	15
a)	Explain factor affecting individual difference in details.	
b)	Explain personality development through physical education.	
Q.5	Write Short Note: (Any Four)	20
a)	Anxiety	
b)	Leadership	
c)	Aggression	
d)	Group dynamics	
e)	Media and sports	

**Seat
No.**

Set P

M.P.Ed. (Semester - IV) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
VALUE AND ENVIRONMENTAL EDUCATION

Day & Date: Tuesday, 31-01-2023
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

- सूचना:** – 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) मूळ इंग्रजी प्रश्न पत्रिका पाहणे उचित ठरेल.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.

10

10)	मूल्याचे मूल्यमापन साधन ----- आहे.	
अ)	निरीक्षण	ब) प्रश्नावली
क)	मुलाखत	ड) वरील सर्व
प्र.2	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.	
अ)	मूल्यांचे महत्व लिहा.	10
ब)	मूल्य शिक्षणात शिक्षकाची भूमिका स्पष्ट करा.	10
प्र.3	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)	15
अ)	पर्यावरण संवर्धनामध्ये माध्यमिक शाळेतील विद्यार्थ्यांची भूमिका स्पष्ट करा.	
ब)	हवा प्रदूषणाची व्याख्या सांगा. मानवी जीवनावर हवा प्रदूषणाचे होणारे परिणाम स्पष्ट करा.	
प्र.4	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)	15
अ)	धवनी प्रदूषण म्हणजे काय? ते सांगून धवनी प्रदूषणाच्या समस्या सांगा.	
ब)	पर्यावरण शिक्षणातील शिक्षकांची भूमिका स्पष्ट करा.	
प्र.5	टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)	20
1)	चिपको आंदोलन	
2)	जल प्रदूषण	
3)	कचरा व्यवस्थापन	
4)	व्याघ्र प्रकल्प	
5)	गंगा कृती योजना	

**Seat
No.**

Set P

M.P.Ed. (Semester - IV) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
VALUE AND ENVIRONMENTAL EDUCATION

Day & Date: Tuesday, 31-01-2023
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) The candidates should read the original question in English.

Q.1 Choose the correct alternative from the options.

10

Q.2	Answer the following questions.	
a)	Write the importance of Values.	10
b)	Explain the role of teacher in value education.	10
Q.3	Answer the following questions. (Any One)	15
a)	Explain the role of higher secondary school students in environmental conservation.	
b)	Define the Air pollution. Explain the effects of air pollution on human life.	
Q.4	Answer the following questions. (Any One)	15
a)	What is noise pollution and explain the problems of noise pollution.	
b)	Explain the role of teachers in Environmental Education.	
Q.5	Write Short Notes: (Any Four)	20
a)	Chipko Movement	
b)	Water Pollution	
c)	Waste Management	
d)	Tiger Project	
e)	Ganga action plan	

Seat No.	
-----------------	--

Set	P
------------	----------

M.P.Ed (Semester - IV) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov - 2022
Educational Technology in Physical Education and Sports

Day & Date: Tuesday, 31-01-2023

Max. Marks: 80

Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) The candidates should read the original question in English.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा. 10

- 1) —— हा शैक्षणिक तंत्रविज्ञानाचा प्रकार आहे.

अ) अध्यापन तंत्रविज्ञान	ब) अनुदेशन तंत्रविज्ञान
क) वर्तन तंत्रविज्ञान	ड) वरील सर्व
- 2) अध्यापन तंत्रविज्ञान हा —— तंत्रविज्ञानाचा प्रकार आहे.

अ) अध्यापन सामाजिक	ब) राजकिय
क) शैक्षणिक	ड) आर्थिक
- 3) —— हा शैक्षणिक तंत्रविज्ञानाचा प्रकार आहे.

अ) अध्यापन तंत्रविज्ञान	ब) राजकिय तंत्रविज्ञान
क) वर्तन तंत्रविज्ञान	ड) अनुपदेशन तंत्रविज्ञान
- 4) कार्यक्रम अध्ययन स्तराचे —— प्रकार आहेत.

अ) दोन	ब) तीन
क) चार	ड) पाच
- 5) कार्यक्रम अध्यापनाचा —— हा स्तर आहे.

अ) माध्यम उपयोजन	ब) संगणक उपयोजन
क) अ आणि ब दोन्ही	ड) वरील पैकी नाही
- 6) प्रणाली उपागमाचा —— हा घटक आहे.

अ) ध्येय निर्मिती	ब) कार्य विश्लेषण
क) संदर्भ विश्लेषण	ड) वरील सर्व
- 7) कार्य विश्लेषण हा —— चा घटक आहे.

अ) प्रणाली उपागम	ब) संप्रेषण उपागम
क) सामाजिक उपागम	ड) माध्यम उपागम
- 8) संप्रेषणाचे —— मार्ग आहेत.

अ) दोन	ब) तीन
क) चार	ड) पाच
- 9) संप्रेषणाचा —— हा मार्ग आहे.

अ) शाब्दिक संप्रेषण	ब) अशाब्दिक संप्रेषण
क) दोन्ही अ आणि ब	ड) यापैकी नाही

प्र.२ खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) शैक्षणिक तंत्रज्ञान स्पष्ट करा. 10
 ब) दुक्षश्राव्य माध्यमाचा अर्थ आणि महत्व स्पष्ट करा. 10

प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

- अ) शैक्षणिक तंत्रज्ञानात शिक्षकाची भूमिका स्पष्ट करा.
ब) अनपदेश तंत्रविज्ञान स्पष्ट करा.

प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

- अ) शैक्षणिक तंत्रविज्ञानाची प्राप्ती स्पष्ट करा.
ब) अध्यापनात तंत्रविज्ञान स्पष्ट करा.

प्र.5 टिपा लिहा. (कोणतेही चार)

- अ) शिक्षणात टी.व्ही. चा वापर
ब) अॅनिमेशन फिल्मचा शिक्षणात वापर
क) दृकश्राव्य माध्यमाचे महत्व
ड) व्हीडीओ चर्चासत्र
इ) सी सी टी व्ही चे महत्व

Seat No.	
---------------------	--

Set P**M.P.Ed (Semester - IV) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov - 2022
Educational Technology in Physical Education and Sports**

Day & Date: Tuesday, 31-01-2023

Max. Marks: 80

Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.

2) The candidates should read the original question in English.

Q.1 Choose the correct alternative from the options.**10**

- 1) _____ is a form of educational technology.
a) Teaching technology b) Instructional technology
c) Behavior technology d) Above all
- 2) Teaching technology is a form of _____ technology.
a) Social b) Political
c) Educational d) Economical
- 3) _____ is not the form of educational technology.
a) Teaching technology b) Political technology
c) Behavior technology d) Instructional technology
- 4) There are _____ types of prosruved learning stage.
a) Two b) Three
c) Four d) Fine
- 5) _____ is the stage of prosralnved learning.
a) Media application b) Computer application
c) Both a and b d) None of these
- 6) _____ is the component of system approach .
a) Goal setting b) Task analysis
c) Content analysis d) All above
- 7) Task analysis is the component of _____.
a) System approach b) Communication approach
c) Social approach d) Media approach
- 8) There are _____ modes of communication.
a) Two b) Three
c) Four d) Five
- 9) The mode of communication is _____.
a) Verbal communication b) Non – verbal communication
c) Both a and b d) None of these
- 10) Instructional design are for _____ based teaching.
a) Skill b) Knowledge
c) Competency d) Approach

Q.2	Answer the following questions.	
a)	Explain Education Technology.	10
b)	Explain the meaning and importance of audio visual Media aids.	10
Q.3	Answer the following questions. (Any One)	15
a)	Explain role of Teacher in Educational Technology.	
b)	Explain Instructional Technology.	
Q.4	Answer the following questions. (Any One)	15
a)	Explain scope of Educational Technology	
b)	Explain Teaching Technology	
Q.5	Write Short Note: (Any Four)	20
a)	Use of T.V. in Education	
b)	Use of animation films in Education	
c)	Importance of Audio Visual Media	
d)	Video conferencing	
e)	Use of CC TV.	

Seat No.	
---------------------	--

Set P

M.P.E d (Semester - IV) (Old) (CBCS) Examination: Oct/Nov - 2022
INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGY IN PHYSICAL EDUCATION (ICT)

Day & Date: Saturday, 28-01-2023

Max. Marks: 80

Time: 09:00 AM To 12:00 PM

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.

10

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) दैनंदिन व्यवहारामध्ये एकसेलचे उपयोग लिहा.
 ब) माहिती संप्रेषण तंत्रज्ञानाचे महत्त्व लिहा.

10

10

प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

15

- अ) माहिती संप्रेषण तंत्रज्ञान म्हणजे काय? माहिती संप्रेषण तंत्रज्ञानाची मानवी जीवनातील उपयुक्तता लिहा.

ब) संगणकाची इनपूट उपकरणे स्पष्ट करा.

प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

15

- अ) संगणकाची प्रदान उपकरणे कोणती? त्यांचा उपयोग लिहा.
ब) शारीरिक शिक्षण संशोधन प्रक्रियेत इंटरनेटचा उपयोग कसा होतो स्पष्ट करा.

प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

20

- अ) संगणकाचे घटक
ब) शारीरिक शिक्षणात पॉवर पॉर्टल सादरीकरणाचे महत्त्व
क) शारीरिक शिक्षण व्यवस्थापन मध्ये ICT ची उपयुक्तता
ड) संगणकाची निगा
इ) एम. एस. वर्ड ची वैशिष्ट्ये

Seat No.	
---------------------	--

Set P

M.P.E d (Semester - IV) (Old) (CBCS) Examination: Oct/Nov - 2022
INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGY IN PHYSICAL EDUCATION (ICT)

Day & Date: Saturday, 28-01-2023

Max. Marks: 80

Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.

- 2) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternative from the options.

10

Q.2	Answer the following questions.	
a)	Write down the use of Excel in daily practice.	10
b)	Write the importance of Information and Communication Technology.	10
Q.3	Answer the following questions. (Any One)	15
a)	What is information communication technology? Write down the usefulness of information communication technology in human life.	
b)	Explain the input devices of computer.	
Q.4	Answer the following questions. (Any One)	15
a)	What are the output devices of computer? Write the use of it?	
b)	Explain the use of internet in physical Education research process.	
Q.5	Write Short Notes: (Any Four)	20
a)	Components of computer	
b)	Importance of PowerPoint presentation in physical education.	
c)	Use of ICT in physical education management	
d)	Computer care	
e)	Features of MS Word	

Seat No.	
---------------------	--

Set P

M.P.Ed. (Semester - IV) (Old) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
SPORTS PSYCHOLOGY AND SPORT SOCIOLOGY

Day & Date: Monday, 30-01-2023

Max. Marks: 80

Time: 09:00 AM To 12:00 PM

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.

10

प्र.२ खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) महिलांचा क्रिडे मधील सहभाग स्पष्ट करा. 10
 ब) क्रिडा मानसशास्त्राचे गरज व महत्त्व लिहा. 10

प्र.३ खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

- अ) ताणाची व्याख्या लिहा. खेळाडूच्या क्रिडा प्राविष्यावर ताणाचा होणारा परिणाम स्पष्ट करा.

ब) क्रिडे मधून राष्ट्रीय एकात्मता स्पष्ट करा.

प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

- अ) व्यक्तिभेदावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.
ब) व्यक्तिमत्त्वाचा विकास शारीरिक शिक्षणातून होतो स्पष्ट करा.

प्र.५ टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

- अ) चिंता
ब) नेतृत्व
क) आक्रमकता
ड) समुह गतिमानता
इ) माध्यमे आणि क्रिडा

**Seat
No.**

Set P

M.P.Ed. (Semester - IV) (Old) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
SPORTS PSYCHOLOGY AND SPORT SOCIOLOGY

Day & Date: Monday, 30-01-2023
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original question in English.

Q.1 Choose the correct alternative from the options.

10

Q.2	Answer the following questions.	
a)	Explain in details women in sports participation.	10
b)	Explain need and importance of sports psychology.	10
Q.3	Answer the following questions. (Any One)	15
a)	Define stress. Explain the effects of stress on sports performance of the player.	
b)	Explain national integration through sports.	
Q.4	Answer the following questions. (Any One)	15
a)	Explain factor affecting individual difference in details.	
b)	Explain personality development through physical education.	
Q.5	Write Short Note: (Any Four)	20
a)	Anxiety	
b)	Leadership	
c)	Aggression	
d)	Group dynamics	
e)	Media and sports	

Seat No.	
---------------------	--

Set P

M.P.Ed. (Semester - IV) (Old) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
VALUE AND ENVIRONMENTAL EDUCATION

Day & Date: Tuesday, 31-01-2023
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

- सूचना:** – 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) मूळ इंग्रजी प्रश्न पत्रिका पाहणे उचित ठरेल.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.

10

10)	मूल्याचे मूल्यमापन साधन ----- आहे.	
अ)	निरीक्षण	ब) प्रश्नावली
क)	मुलाखत	ड) वरील सर्व
प्र.2	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.	
अ)	मूल्यांचे महत्व लिहा.	10
ब)	मूल्य शिक्षणात शिक्षकाची भूमिका स्पष्ट करा.	10
प्र.3	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)	15
अ)	पर्यावरण संवर्धनामध्ये माध्यमिक शाळेतील विद्यार्थ्यांची भूमिका स्पष्ट करा.	
ब)	हवा प्रदूषणाची व्याख्या सांगा. मानवी जीवनावर हवा प्रदूषणाचे होणारे परिणाम स्पष्ट करा.	
प्र.4	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)	15
अ)	धवनी प्रदूषण म्हणजे काय? ते सांगून धवनी प्रदूषणाच्या समस्या सांगा.	
ब)	पर्यावरण शिक्षणातील शिक्षकांची भूमिका स्पष्ट करा.	
प्र.5	टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)	20
1)	चिपको आंदोलन	
2)	जल प्रदूषण	
3)	कचरा व्यवस्थापन	
4)	व्याघ्र प्रकल्प	
5)	गंगा कृती योजना	

Seat No.	
---------------------	--

Set P

M.P.Ed. (Semester - IV) (Old) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
VALUE AND ENVIRONMENTAL EDUCATION

Day & Date: Tuesday, 31-01-2023
Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) The candidates should read the original question in English.

Q.1 Choose the correct alternative from the options.

10

Q.2	Answer the following questions.	
a)	Write the importance of Values.	10
b)	Explain the role of teacher in value education.	10
Q.3	Answer the following questions. (Any One)	15
a)	Explain the role of higher secondary school students in environmental conservation.	
b)	Define the Air pollution. Explain the effects of air pollution on human life.	
Q.4	Answer the following questions. (Any One)	15
a)	What is noise pollution and explain the problems of noise pollution.	
b)	Explain the role of teachers in Environmental Education.	
Q.5	Write Short Notes: (Any Four)	20
a)	Chipko Movement	
b)	Water Pollution	
c)	Waste Management	
d)	Tiger Project	
e)	Ganga action plan	

Seat No.	
-----------------	--

Set	P
------------	----------

M.P.Ed (Semester - IV) (Old) (CBCS) Examination: Oct/Nov - 2022
Educational Technology in Physical Education and Sports

Day & Date: Tuesday, 31-01-2023
 Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) The candidates should read the original question in English.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा. 10

- 1) —— हा शैक्षणिक तंत्रविज्ञानाचा प्रकार आहे.
 अ) अध्यापन तंत्रविज्ञान ब) अनुदेशन तंत्रविज्ञान
 क) वर्तन तंत्रविज्ञान ड) वरील सर्व
- 2) अध्यापन तंत्रविज्ञान हा —— तंत्रविज्ञानाचा प्रकार आहे.
 अ) अध्यापन सामाजिक ब) राजकिय
 क) शैक्षणिक ड) आर्थिक
- 3) —— हा शैक्षणिक तंत्रविज्ञानाचा प्रकार आहे.
 अ) अध्यापन तंत्रविज्ञान ब) राजकिय तंत्रविज्ञान
 क) वर्तन तंत्रविज्ञान ड) अनुपदेशन तंत्रविज्ञान
- 4) कार्यक्रम अध्ययन स्तराचे —— प्रकार आहेत.
 अ) दोन ब) तीन
 क) चार ड) पाच
- 5) कार्यक्रम अध्यापनाचा —— हा स्तर आहे.
 अ) माध्यम उपयोजन ब) संगणक उपयोजन
 क) अ आणि ब दोन्ही ड) वरील पैकी नाही
- 6) प्रणाली उपागमाचा —— हा घटक आहे.
 अ) ध्येय निर्मिती ब) कार्य विश्लेषण
 क) संदर्भ विश्लेषण ड) वरील सर्व
- 7) कार्य विश्लेषण हा —— चा घटक आहे.
 अ) प्रणाली उपागम ब) संप्रेषण उपागम
 क) सामाजिक उपागम ड) माध्यम उपागम
- 8) संप्रेषणाचे —— मार्ग आहेत.
 अ) दोन ब) तीन
 क) चार ड) पाच
- 9) संप्रेषणाचा —— हा मार्ग आहे.
 अ) शाब्दिक संप्रेषण ब) अशाब्दिक संप्रेषण
 क) दोन्ही अ आणि ब ड) यापैकी नाही

10)	अनुदेशन आराखडा हा —— आधारित अध्यापनासाठी आहे.	
अ)	कौशल्य	ब) ज्ञान
क)	क्षमता	ड) उपागम
प्र.2	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.	
अ)	शैक्षणिक तंत्रज्ञान स्पष्ट करा.	10
ब)	दृकश्राव्य माध्यमाचा अर्थ आणि महत्व स्पष्ट करा.	10
प्र.3	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)	15
अ)	शैक्षणिक तंत्रज्ञानात शिक्षकाची भूमिका स्पष्ट करा.	
ब)	अनुपदेश तंत्रविज्ञान स्पष्ट करा.	
प्र.4	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)	15
अ)	शैक्षणिक तंत्रविज्ञानाची प्राप्ती स्पष्ट करा.	
ब)	अध्यापनात तंत्रविज्ञान स्पष्ट करा.	
प्र.5	टिपा लिहा. (कोणतेही चार)	20
अ)	शिक्षणात टी.व्ही. चा वापर	
ब)	ऑनिमेशन फिल्मचा शिक्षणात वापर	
क)	दृकश्राव्य माध्यमाचे महत्व	
ड)	व्हीडीओ चर्चासत्र	
इ)	सी सी टी व्ही चे महत्व	

Seat No.	
---------------------	--

Set	P
------------	----------

M.P.Ed (Semester - IV) (Old) (CBCS) Examination: Oct/Nov - 2022
Educational Technology in Physical Education and Sports

Day & Date: Tuesday, 31-01-2023

Max. Marks: 80

Time: 09:00 AM To 12:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.

2) The candidates should read the original question in English.

Q.1 Choose the correct alternative from the options.

10

- 1) _____ is a form of educational technology.
a) Teaching technology b) Instructional technology
c) Behavior technology d) Above all
- 2) Teaching technology is a form of _____ technology.
a) Social b) Political
c) Educational d) Economical
- 3) _____ is not the form of educational technology.
a) Teaching technology b) Political technology
c) Behavior technology d) Instructional technology
- 4) There are _____ types of prosruved learning stage.
a) Two b) Three
c) Four d) Fine
- 5) _____ is the stage of prosralnved learning.
a) Media application b) Computer application
c) Both a and b d) None of these
- 6) _____ is the component of system approach .
a) Goal setting b) Task analysis
c) Content analysis d) All above
- 7) Task analysis is the component of _____.
a) System approach b) Communication approach
c) Social approach d) Media approach
- 8) There are _____ modes of communication.
a) Two b) Three
c) Four d) Five
- 9) The mode of communication is _____.
a) Verbal communication b) Non – verbal communication
c) Both a and b d) None of these
- 10) Instructional design are for _____ based teaching.
a) Skill b) Knowledge
c) Competency d) Approach

Q.2	Answer the following questions.	
a)	Explain Education Technology.	10
b)	Explain the meaning and importance of audio visual Media aids.	10
Q.3	Answer the following questions. (Any One)	15
a)	Explain role of Teacher in Educational Technology.	
b)	Explain Instructional Technology.	
Q.4	Answer the following questions. (Any One)	15
a)	Explain scope of Educational Technology	
b)	Explain Teaching Technology	
Q.5	Write Short Note: (Any Four)	20
a)	Use of T.V. in Education	
b)	Use of animation films in Education	
c)	Importance of Audio Visual Media	
d)	Video conferencing	
e)	Use of CC TV.	

**Seat
No.**

Set P

M.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 Research Process in Physical Education & Sports Sciences

Day & Date: Monday, 20-03-2023

Max. Marks: 80

Time: 11:00 AM To 02:00 PM

सूचना: 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.

10

प्र.2	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.	
अ)	संदर्भसाहित्याची गरज व महत्व स्पष्ट करा.	10
ब)	संशोधकाच्या अंगचे चांगले गुण स्पष्ट करा.	10
प्र.3	खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक)	15
अ)	प्रायोगिक पद्धतीचे सविस्तर वर्णन करा.	
ब)	नमुना निवड म्हणजे काय? नमुना निवडीचे प्रकार उदाहरणासह स्पष्ट करा.	
प्र.4	खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक)	15
अ)	ऐतिहासिक पद्धतीच्या संशोधनाविषयी सविस्तर लिहा.	
ब)	शारीरिक शिक्षण क्षेत्रात संशोधनाची गरज चर्चा करा.	
प्र.5	टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)	20
अ)	समस्या निवडीचे निकष	
ब)	संशोधनाची व्याप्ती	
क)	प्रश्नावली	
ड)	निरीक्षण	
इ)	मुलाखत	

**Seat
No.**

Set P

M.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 Research Process in Physical Education & Sports Sciences

Day & Date: Monday, 20-03-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figure to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternative from the options.

- 1) _____ is the method of sampling.

 - a) Interview
 - b) Randomization
 - c) Information
 - d) Observation

2) _____ is the source of Historical research.

 - a) Table
 - b) Randomization
 - c) Interview
 - d) Letters

3) Interview is related to _____.

 - a) Philosophy
 - b) Money
 - c) Case study
 - d) Experiment

4) Reference books are related to the _____.

 - a) Footnotes
 - b) Summary
 - c) Bibliographi
 - d) Table – Chart

5) Card catalogue is used in _____.

 - a) Library
 - b) Ground
 - c) Class
 - d) Laboratory

6) _____ is one of quality of good research.

 - a) Books
 - b) Problem solving
 - c) Money
 - d) Knowledge

7) Following _____ is the tool of research.

 - a) Questionnaire
 - b) Analysis
 - c) History
 - d) Observation

8) Research means to find out _____.

 - a) Information
 - b) Books
 - c) Authenticity
 - d) Problem solving

9) Research process book in physical Education and sports is by _____.

 - a) Brandy
 - b) Dire
 - c) Johnson
 - d) David Clarke

10) Sample is selected from _____.

 - a) Statistics
 - b) Population
 - c) Assumption
 - d) Questionnaire

Q.2	Answer the following questions.	
a)	Explain Need and importance of reviewing the literature.	10
b)	Explain qualities of good researcher.	10
Q.3	Answer the following questions. (Any One)	15
a)	Describe about experimental method in detail.	
b)	What do you mean by sampling? state its various types with example.	
Q.4	Answer the following questions. (Any One)	15
a)	Explain historical method research in detail.	
b)	Discuss the need of research in physical Education.	
Q.5	Write Short Notes: (Any Four)	20
a)	Criteria for selection of a problem	
b)	Scope of research	
c)	Questionnaire	
d)	Observation	
e)	Interview	

Seat No.	
-----------------	--

Set	P
------------	----------

M.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Physiology of Exercises

Day & Date: Tuesday, 21-03-2023

Max. Marks: 80

Time: 11:00 AM To 02:00 PM

सूचना: 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) स्नायू तंतू किती प्रकारचे आहेत.

अ) 3	ब) 4
क) 5	ड) 6
- 2) स्नायू आकुंचन प्रसरणाचे प्रकार किती?

अ) 4	ब) 5
क) 3	ड) 6
- 3) हृदयामध्ये जो स्नायू दिसून येतो त्यास —— म्हणतात.

अ) हृदयाचा स्नायू	ब) ऐच्छिक स्नायू
क) अनैच्छिक स्नायू	ड) वरील सर्व
- 4) मानवी हृदयाचे —— कप्पे पडतात.

अ) तीन	ब) एक
क) पाच	ड) चार
- 5) हृदयापासून शरीरापर्यंत निरनिराळ्या भागांकडे रक्त वाहून नेणाऱ्या रक्तवाहिन्यांना —— म्हणतात.

अ) धमन्या	ब) शिरा
क) केशिका	ड) वरील सर्व
- 6) व्यायामानंतर आपल्या शरीरामध्ये निरनिराळ्या संस्थेमध्ये अंतर्गत बदल होतात त्याच्या अभ्यास करणाऱ्या शास्त्राला —— म्हणतात.

अ) शरीररचना शास्त्र	ब) शरीरक्रिया शास्त्र
क) फिजीयोलॉजी	ड) यापैकी नाही
- 7) मायो फाब्रीलच्या आवरणाला —— म्हणतात.

अ) सारकोलेमा	ब) कनेकटीव टिशू
क) इडोयामीन	ड) यापैकी नाही
- 8) विश्रांतीच्या वेळी हृदय एका मिनीटात किती रक्त बाहेर टाकते त्या प्रमाणाला —— म्हणतात.

अ) स्ट्रोक व्हॅल्यूम	ब) व्हायरल केपेसिटी
क) कार्डीयाक आउटपूट	ड) यापैकी नाही
- 9) फुफ्फुसाची क्षमता —— साधनानी मोजली जाते.

अ) स्पायरेमिटर	ब) स्फीज्योमॉनोमिटर
क) मॅनोमिटर	ड) यापैकी नाही

10)	दुय्यम श्वास ही संज्ञा —— साली मांडली.	
अ)	1840	ब) 1820
क)	1830	ड) 1810
प्र.2	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.	
अ)	शरीरक्रिया शास्त्राची गरज व महत्व लिहा.	10
ब)	अस्थिसंस्थेवर व्यायामाचा होणारा परिणाम लिहा.	10
प्र.3	खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक)	15
अ)	वातावरणाच्या घटकांचा क्रीडा प्राविण्यावर होणारा परिणाम स्पष्ट करा.	
ब)	डोपिंग (मादक द्रव्याचे सेवन) सविस्तर लिहा.	
प्र.4	खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक)	15
अ)	A.T.P. सविस्तर लिहा.	
ब)	श्वसन संस्थेवर व्यायामाचा होणारा परिणाम लिहा.	
प्र.5	टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)	20
अ)	दुय्यम श्वसन	
ब)	स्नायुचे आकुंचन प्रसरण	
क)	स्नायू संस्थेवर व्यायामाचा होणारा परिणाम	
ड)	हृदयाचे चक्र	
इ)	हृदयाच्या ठोक्यावर परिणाम करणारे घटक	

**Seat
No.**

Set P

M.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022

Physiology of Exercises

Day & Date: Tuesday, 21-03-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternative from the options.

10

Q.2	Answer the following questions.	
a)	Explain need and importance of physiology of Exercise.	10
b)	Effect of Exercise on the skeletal system.	10
Q.3	Answer the following questions. (Any One)	15
a)	Explain sports performance in climatic condition.	
b)	Explain Doping in details.	
Q.4	Answer the following questions. (Any One)	15
a)	Explain ATP in details.	
b)	Explain effect of exercises on respiratory system.	
Q.5	Write Short Notes: (Any Four)	20
a)	Second wind	
b)	Muscular contraction	
c)	Effect of exercise on muscular system	
d)	Cardic cycle	
e)	Factors affecting heart rate	

**Seat
No.**

Set P

M.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022

Yogic Sciences

Day & Date: Thursday, 23-03-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

सूचना: 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गृण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.

10

10)	एखाद्या गोष्टीवर काही काळाकरीता चित्त एकाग्र करणे म्हणजे —— होय.	
अ)	नियम	ब) समाधी
क)	ध्यान	ड) धारणा
प्र.2	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.	
अ)	षष्ठ्रक्रिया म्हणजे काय? षष्ठ्रक्रियांच तंत्र व फायदयासह स्पष्टीकरण द्या.	10
ब)	प्राणायामाच्या प्रकाराची यादी द्या आणि त्यांचे स्पष्टीकरण द्या.	10
प्र.3	खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक)	15
अ)	योगाच्या ऐतिहासिक विकासाचा संक्षिप्तपणे आढावा द्या.	
ब)	योग विषयीच्या विविध व्याख्या स्पष्ट करा आणि त्यांचे शारीरिक शिक्षणातील महत्व स्पष्ट करा.	
प्र.4	खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक)	15
अ)	योगाचा मज्जासंस्था व श्वसन संस्थावर होणारा परिणाम स्पष्ट करा.	
ब)	योगाचे विविध संप्रदाय कोणते? अष्टांग योग स्पष्ट करा.	
प्र.5	टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)	20
अ)	ताणतणाव आणि ध्यान	
ब)	खेळात योगाचे महत्व	
क)	मुद्रांचे तंत्र व फायदे	
ड)	प्राणायाम	
इ)	ध्यानाचे तंत्र व फायदे	

Seat No.	
-----------------	--

Set	P
------------	----------

M.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Yogic Sciences

Day & Date: Thursday, 23-03-2023
 Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternative from the options.

10

- 1) _____ interpreted yoga means samadhi.

a) Maharsi Vyas	b) Ramdev
c) Patanjali	d) Shankaracharya
- 2) Asana is the _____ aspect of Patanjali's Ashtangyog.

a) Second	b) Third
c) Fourth	d) First
- 3) The mature stage of Dhyan is _____.

a) Asana	b) Samadhi
c) Dhyan	d) Dharma
- 4) In _____ swami kaivalyanand established the kaivalyadhan.

a) 1924	b) 1948
c) 1947	d) 1934
- 5) 'Mahamuni Patanjali made _____ parts of sutras in Ashtangyog.

a) Two	b) Three
c) Four	d) None of the above
- 6) Dhyan is the _____ step in Astang yoga.

a) Fourth	b) Fifth
c) Seventh	d) Eight
- 7) The external and internal connective link in yoga is called.

a) Pratyahar	b) Pranayam
c) Asana	d) Above all
- 8) Pranayam includes _____ aspects.

a) Parak	b) Kumbhak
c) Rechak	d) Above all
- 9) In Bhagwatgita the type of yoga is _____.

a) Karmayoga	b) Bhaktiyog
c) Dhyanyog	d) Shaktiyog
- 10) Concentrate on particular thing for particular period is called _____.

a) Niyam	b) Samadhi
c) Dhyan	d) Dharma

Q.2 Answer the following questions.

- a) What is meant by Shatkriyas and explain the Shatkriyas with technique and benefits. **10**
- b) Give the list of pranayama and explain its details. **10**

Q.3	Answer the following questions. (Any One)	15
a)	Give a brief survey of historical development of yoga.	
b)	Explain in detail the definitions of yoga and explain its importance in the field.	
Q.4	Answer the following questions. (Any One)	15
a)	Effects of yoga on Nervous and Respiratory system. Explain it details.	
b)	Which are the different school of yoga? Explain Ashtang yoga.	
Q.5	Write Short Notes: (Any Four)	20
a)	Stress and meditation	
b)	Importance of yoga in sports	
c)	Technique and benefits of mudras	
d)	Pranayama	
e)	Technique and benefits of meditation	

**Seat
No.**

Set P

M.P.Ed. (Semester -I) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 Test, Measurement and Evaluation in Physical Education

Day & Date: Friday, 24-03-2023

Max. Marks: 80

Time: 11:00 AM To 02:00 PM

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.

10

10)	जे.सी.आर. चाचणी संचामध्ये 'जे' म्हणजे ——.	
अ)	उभ्याने उंचउडी	ब) उभ्याने लांबउडी
क)	लांब उडी	ड) तिहेरी उडी
प्र.2	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.	20
अ)	चाचणी व मूल्यमापनाची शारीरिक शिक्षणात गरज व महत्व लिहा.	
ब)	चाचणी निवडीचे निकष स्पष्ट करा.	
प्र.3	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)	15
अ)	बऱ्योची कारक क्षमता चाचणी सविस्तर वर्णन करा.	
ब)	जे.सी.आर. चाचणी स्पष्ट करा.	
प्र.4	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)	15
अ)	12 मिनीट चालणे/पळणे चाचणी स्पष्ट करा.	
ब)	रॉर्जस् ची शारीरिक क्षमता चाचणी स्पष्ट करा.	
प्र.5	टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)	20
अ)	जॉनसन बास्केट बॉल चाचणी	
ब)	ॲथ्रोपॉमेझी चे मापन	
क)	डायर टेनिस चाचणी	
ड)	आर्फारड आरोग्य चाचणी	
इ)	सॉकरची चाचणी	

Seat No.	
---------------------	--

Set P

M.P.Ed. (Semester -I) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Test, Measurement and Evaluation in Physical Education

Day & Date: Friday, 24-03-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternative from the following options.

10

Q.2 Answer the following questions.

20

- a)** Explain need and importance of test and measurement in physical education
b) explain criteria of selection of test

Q.3	Answer the following questions. (Any One)	15
	a) Explain Barrow motor ability test in details. b) Explain JCR test in details.	
Q.4	Answer the following questions (Any One)	15
	a) Explain 12 minutes run/walk test in details. b) Explain Roger's physical test in details.	
Q.5	Write Short Notes. (Any Four)	20
	a) Johnson Basket ball test b) Anthropometric measure c) Dyer tennis test d) AAHPERD Health related test e) Soccer test	

Seat No.	
-----------------	--

Set	P
------------	----------

M.P.Ed. (Semester - II) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Applied statistics in Physical Education and Sport

Day & Date: Monday, 20-03-2023

Max. Marks: 80

Time: 03:00 PM To 06:00 PM

सूचना: 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.**10**

- 1) खालीलपैकी —— मुल्य आलेखाद्वारे मोजले जात नाही.

अ)	मध्यमान	ब)	आयतालेख
क)	ऊर्ध्वगामी वक्र	ड)	वारंवारीता भूज
- 2) संख्याशास्त्रातील सुत्रामधील [i] म्हणजे ——.

अ)	मध्यांतर	ब)	वर्गातर लांबी
क)	वारंवारीता	ड)	पूर्ण संख्या
- 3) 121–140 ची वर्गातर लांबी —— आहे.

अ)	5	ब)	10
क)	9	ड)	8
- 4) 110–114 मधील वर्गातर —— आहे.

अ)	9	ब)	5
क)	10	ड)	9.5
- 5) आयतालेख —— शी निगडीत आहे.

अ)	वर्गमुळ	ब)	रेषा
क)	आलेख	ड)	बेरीज
- 6) आकडेवारी शाखांमध्ये खालीलपैकी —— समावेश आहे.

अ)	उपयोजीत संख्याशास्त्र	ब)	गणिताची आकडेवारी
क)	उद्योग आकडेवारी	ड)	अ आणि ब
- 7) 4, 10, 5, 9, 12 या माहितीचा मध्य —— हा आहे.

अ)	8	ब)	10
क)	9	ड)	15
- 8) मेडीयन, मोड, शततमक हे सर्व —— मापन आहेत.

अ)	गणितीय सरासरी	ब)	जन सांख्यिय सरासरी
क)	नमुना सरासरी	ड)	स्थितीची सरासरी
- 9) वारंवारीता बहुभूज —— शी निगडीत आहे.

अ)	बेरीज	ब)	रेषा
क)	आलेख	ड)	वर्गमुळ
- 10) खालीलपैकी —— मुल्य आलेखाद्वारे मोजले जात नाही.

अ)	मीन	ब)	आयतालेख
क)	ऊर्ध्वगामी वक्र	ड)	वारंवारीता बहुभूज

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

अ) खालील वारंवारिता सारणीवरून प्रमाण विचलन काढा.

10

वर्गांतर	F
140 – 149	2
130 – 139	4
120 – 129	1
110 – 119	3
100 – 109	6
90 – 99	8
80 – 89	7
70 – 79	5
60 – 69	8
50 – 59	4
40 – 49	2
	N = 50

ब) वरील सारणीवरून चर्तुर्थक विचलन काढा. (Q. D).

10

प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक)

अ) खालील वारंवारिता सारणीवरून चर्तुर्थक विचलन काढा.

वर्गांतर	F
150 – 154	2
145 – 149	4
140 – 144	1
135 – 139	3
130 – 134	6
125 – 129	8
120 – 124	7
115 – 119	5
110 – 114	8
105 – 109	4
100 – 104	2
	N = 50

ब) वरील वारंवारिता सारणीवरून प्रमाण विचलन काढा.

प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक)

15

- अ) 100 बी. पी. एड विद्यार्थ्याच्या क्रिकेट बॉल थो कसोटीचे मध्यमान 75.50 मीटर व प्रमाण विचलन 1.5 मीटर आहे. यावरून खालील पॉईंटनुसार हल स्केल काढा.

पॉईंट	कार्यमान
100	—
90	—
80	—
70	—
60	—
50	—
40	—
30	—
20	—
10	—
0	—

- ब) प्रश्न क्रमांक 4 (1) सारणीवरून सिग्मा स्केल काढा.

प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

20

- अ) केंद्रिय प्रवृत्तीची परिमाणे
- ब) सहसंबंध
- क) सिग्मा स्केल
- ड) हिस्टोग्राम
- इ) 'Z' स्केल

**Seat
No.**

Set P

M.P.Ed. (Semester - II) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Applied statistics in Physical Education and Sport

Day & Date: Monday, 20-03-2023
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternative from the options.

10

- 1) _____ of following can't be calculated by graphical method.

 - a) Mean
 - b) Bode
 - c) Median
 - d) Qualification

2) In statistics formula value [i] indicates.

 - a) interval
 - b) class interval
 - c) Frequency
 - d) Total number

3) The class interval of class 121 – 140 _____.

 - a) 5
 - b) 10
 - c) 9
 - d) 8

4) The class interval for 110 – 114 is _____.

 - a) 9
 - b) 5
 - c) 10
 - d) 9 – 5

5) Histogram is related to _____.

 - a) Square root
 - b) Line
 - c) Graph
 - d) Addition

6) Statistics branches include _____.

 - a) Applied statistics
 - b) Mathematical statistics
 - c) Industry statistics
 - d) Both a and b

7) The mean of the data: 4, 10, 5, 9, 12 is _____.

 - a) 8
 - b) 10
 - c) 9
 - d) 15

8) Median, Bode, Percentiles are all measures of _____.

 - a) Mathematical average
 - b) Populations averages
 - c) Sample averages
 - d) Averages of position

9) Frequency polygon is related to _____.

 - a) Addition
 - b) Line
 - c) Graph
 - d) Square root

10) Value of _____ following can not be determined graphically.

 - a) Mean
 - b) Histogram
 - c) Ogive
 - d) Frequency polygon

Q.2 Answer the following questions.

- a) Calculate standard deviation (S.D.) for the following table.

10

C I	F
140 – 149	2
130 – 139	4
120 – 129	1
110 – 119	3
100 – 109	6
90 – 99	8
80 – 89	7
70 – 79	5
60 – 69	8
50 – 59	4
40 – 49	2
	N = 50

- b) For the above table calculate quartile deviation (Q.D.).

10

Q.3 Answer the following questions. (Any One)

- a) Calculate quartile deviation (Q.D) for the following table.

15

C I	F
150 – 154	2
145 – 149	4
140 – 144	1
135 – 139	3
130 – 134	6
125 – 129	8
120 – 124	7
115 – 119	5
110 – 114	8
105 – 109	4
100 – 104	2
	N = 50

- b) For the above table calculate standard Deviation (S.D).

Q.4 Answer the following questions. (Any One)

15

- a) The cricket ball throw of 100 B.P.Ed student mean is 75.50 mts and S.D. is of 1.5 mts. Construct Hull scale for the following points.

Points	Performance
100	—
90	—
80	—
70	—
60	—
50	—
40	—
30	—
20	—
10	—
0	—

- b) Calculate sigma scale from above point (Q. No – 4)

Q.5 Write Short Notes: (Any Four)

20

- a) Measures of central tendency
- b) Correlation
- c) Sigma scale
- d) Histogram
- e) 'Z' scale

Seat No.	
-----------------	--

Set	P
------------	----------

M.P.Ed (Semester - II) (CBCS) Examination: Oct/Nov - 2022
Sports Bio-mechanics and Kinesiology

Day & Date: Tuesday, 21-03-2023

Max. Marks: 80

Time: 03:00 PM To 06:00 PM

सूचना: 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.**10**

- 1) गॅसट्रोक्लीमीअस स्नायू —— या ठिकाणी आहे.

अ) खांदा	ब) कटिबंध
क) कोपरा	ड) यापैकी नाही
- 2) —— हा एक स्नायू वर्गीकरणाचा प्रकार आहे.

अ) गुळगुळीत स्नायू	ब) अस्थिस्नायू
क) हदयाचा स्नायू	ड) वरील सर्व
- 3) अलनार वाकणे करून हालचाल —— या सांध्यातुन होते.

अ) कोपरा	ब) गुडघा
क) अ) आणि ब) दोन्ही	ड) मनगट
- 4) सायनोव्हिअल सांधे —— आहेत.

अ) किंचीत हलणारे	ब) मुक्त हलणारे
क) दोन्ही अ) आणि ब)	ड) यापैकी नाही
- 5) एका बिंदूपासून दुसऱ्या बिंदूपर्यंत सरळ रेषेत होणाऱ्या गतीस —— म्हणतात.

अ) रेषीय गती	ब) कोनीय गती
क) सामान्य गती	ड) यापैकी नाही
- 6) कर्पोमेटाकारपल सांधा हे —— चे उदाहरण आहे.

अ) कॅन्डीलॉइड सांधा	ब) सॅडल सांधा
क) खांदयाचा सांधा	ड) बिजागरीचा सांधा
- 7) पेक्टोरलिस मेजर हा स्नायू —— या ठिकाणी आहे.

अ) मान	ब) मांडी
क) खांदा	ड) घोटा
- 8) अस्थिबंधन यामुळे —— एकत्र जोडली जातात.

अ) जठर	ब) स्नायू
क) हाडे	ड) मोठे आतडे
- 9) न्युटनच्या गतीविषयक पहिल्या नियमास —— म्हणतात.

अ) जडत्वाचा नियम	ब) क्रिया प्रतिक्रियेचा नियम
क) संवेगाचा नियम	ड) यापैकी नाही

10)	— हे सांध्याचे वर्गीकरण आहे.	
अ)	खिळीचा सांधा	ब) उखळीचा सांधा
क)	सरकता सांधा	ड) वरील सर्व
प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.		
अ)	शरीररचना शास्त्र व शरीर क्रीया शास्त्र यांचे स्वरूप व व्याप्ती लिहा. 10	
ब)	शरीरक्रीया शास्त्राचे ध्येय व उद्दिदष्ट्ये लिहा. 10	
प्र.3 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.		15
अ)	शरीररचना शास्त्र व शरीरक्रीया शास्त्राची शारीरिक शिक्षणात गरज व महत्व लिहा.	
ब)	सांध्याचे वर्गीकरण स्पष्ट करा.	
प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.		15
अ)	सांध्यांभोवती होणाऱ्या मुलभूत हालचाली सविस्तर स्पष्ट करा.	
ब)	क्रीडेतील उदाहरणासह घर्षण स्पष्ट करून त्याचे उपयोजन लिहा.	
प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)		20
अ)	बल	
ब)	प्रक्षेपण	
क)	तरफ	
ड)	स्पीन	
इ)	पाण्याचा रोध	

Seat No.	
---------------------	--

Set P

M.P.Ed (Semester - II) (CBCS) Examination: Oct/Nov - 2022

Sports Bio-mechanics and Kinesiology

Day & Date: Tuesday, 21-03-2023
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternative from the options.

10

Q.2	Answer the following questions.	10
a)	Explain nature and scope of kinesiology and Biomechanics.	10
b)	Explain Aims and Objective of Kinesiology.	
Q.3	Answer the following questions. (Any One)	15
a)	Explain in details importance of Kinesiology and Biomechanics in Physical Education and Spots.	
b)	Explain classification of joints in details.	
Q.4	Answer the following questions. (Any One)	15
a)	Explain fundamental movements around joints in details.	
b)	Explain friction and its application in physical education and sports with sports examples.	
Q.5	Write Short Note: (Any Four)	20
a)	Force	
b)	Projection	
c)	Lever	
d)	Spin	
e)	Water resistance	

Seat No.	
-----------------	--

Set	P
------------	----------

M.P.Ed. (Semester - II) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Athlete Care and Rehabilitation

Day & Date: Thursday, 23-03-2023
 Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा. 10

- 1) थेरेपीटीक व्यायाम म्हणजे _____.
 अ) मानसिक जिमनॅस्टिक ब) सामान्य जिमनॅस्टिक
 क) रिदमिक जिमनॅस्टिक ड) वैद्यकिय जिमनॅस्टिक
- 2) ट्रेडमिल प्रशिक्षण ____ विकसित करते.
 अ) स्नायूताकत ब) शरीरस्थिती
 क) गतीची ताकत ड) स्नायूचा दमदारपणा
- 3) ____ खेळांमध्ये कोप-याच्या दुखापती नित्याने आढळतात.
 अ) बास्केटबॉल ब) व्हॉलीबॉल
 क) टेनिस ड) हॅण्डबॉल
- 4) खेळातील इजा व दुखापती ____ मुळे होतात.
 अ) खेळाचे ज्ञानाचा अभाव ब) खेळाचे अयोग्य प्रशिक्षण
 क) खेळातील निष्काळजीपणा ड) वरील सर्व
- 5) खांदा निखळणे हे सर्वसामान्यपणे ____ या खेळात जास्त असते.
 अ) ज्युडो ब) टेनिस
 क) चेस ड) यापैकी नाही
- 6) लचक ही जखम ____ शी संबंधित आहे.
 अ) जोडपेशी ब) हाडे
 क) अस्थिबंधने ड) यापैकी नाही
- 7) रोगनिदान विषयक अशक्तपनाच्या जखमेचा परिणाम हाडे मोडणे म्हणजे _____.
 अ) अँब्रेशन ब) अस्थिभंग
 क) निखळणे ड) यापैकी नाही
- 8) क्रीडेमधील पूर्णवसन हे ____ मुळे होते.
 अ) जलचिकित्सा ब) करेकटिव व्यायाम प्रकार
 क) अ आणि ब दोन्ही ड) यापैकी नाही
- 9) मानेची दुखापत ____ मुळे होते.
 अ) जोराने फ्लेक्शन करणे ब) जोराने एकस्टेंशन करणे
 क) जोराने गोलाकार फिरवणे ड) वरील सर्व

10)	खालीलपैकि कोणती दुखापत स्वतः उपचार करू शकत नाही	
अ)	अस्थिभंग	ब) स्प्रेन
क)	अ आणि ब दोन्ही	ड) यापैकी नाही
प्र.2	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.	20
अ)	अयोग्य शरीर धारणेचे कारणे लिहा.	
ब)	क्रीडेतील पूर्णवसन उदाहरणासह स्पष्ट करा.	
प्र.3	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)	15
अ)	पी.एन.एफ चे तंत्र व तत्वे लिहा.	
ब)	मसाजचा इतिहास सविस्तर लिहा.	
प्र.4	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)	15
अ)	क्रीडा दुखापतीची कारणे व घ्यावयाची काळजी सविस्तर लिहा.	
ब)	सुयोग शरीर धारणेचे मुल्य लिहा.	
प्र.5	टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)	20
अ)	बास्केट बॉल मधील दुखापती	
ब)	गुडघ्याच्या दुखापतीवर उपचार	
क)	फुटबॉल मधील दुखापती	
ड)	हॅण्डबॉल मधील दुखापती	
इ)	खांदयाच्या दुखापतीसाठी व्यायाम	

Seat No.	
---------------------	--

Set	P
------------	----------

M.P.Ed. (Semester - II) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Athlete Care and Rehabilitation

Day & Date: Thursday, 23-03-2023
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternative from the following options. 10

- 1) Therapeutic exercises are otherwise known as _____.
a) Mental gymnastics b) General gymnastics
c) Rhythmic gymnastics d) Medical gymnastics
- 2) The treadmill training is prescribed for the injured athlete to develop _____.
a) Muscular strength b) stability of the body
c) Rang of motion d) Muscle endurance
- 3) Injuries of the elbow are more common in _____ game.
a) Basket ball b) Volley ball
c) Tennis d) Hand ball
- 4) Sports injuries occurs due to _____.
a) Lack of sports knowledge b) improper sports training
c) sports carelessness d) All of these
- 5) Shoulder discoloration injuries are commonly associated with _____.
a) Judo b) Tennis
c) Chess d) None of these
- 6) Sprain is an injury to _____.
a) Connective tissue b) Bone
c) Ligament d) None of these
- 7) Break in a bone as a result of injury of pathologic weakness is called _____.
a) Abrasion b) Fracture
c) Dislocation d) None of these
- 8) Rehabilitation of sports is done using _____.
a) Hydrotherapy b) Corrective exercise
c) both a and b d) None of these
- 9) Neck injuries occurs due to _____.
a) Forcible flexion b) Forcible extension
c) Forcible rotation d) All of these
- 10) Which of the following injuries we cannot treat our self ____?
a) Fracture b) Sprain
c) a and b d) None of these

Q.2 Answer the following questions. 20

- a) Explain causes of bed posture
- b) Explain sports rehabilitation with examples

Q.3	Answer the following questions. (Any One)	15
	a) Explain PNF technique and principles.	
	b) Explain brief history of massage.	
Q.4	Answer the following questions (Any One)	15
	a) Explain causes and prevention of sports injuries.	
	b) Explain value of good posture.	
Q.5	Write Short Notes. (Any Four)	20
	a) Injuries in Basket ball	
	b) Treatment of knee injuries	
	c) Injuries in foot ball	
	d) Injuries in hand ball	
	e) Exercise for shoulder injuries	

**Seat
No.**

Set P

M.P.Ed. (Semester - II) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022

Sports Journalism and Mass Media

Day & Date: Friday, 24-03-2023

Max. Marks: 80

Time: 03:00 PM To 06:00 PM

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.

10

10)	टी.व्ही. हे —— माध्यम आहे.	
अ)	श्राव्य	ब) दृक श्राव्य
क)	दृक	ड) यापैकी नाही.
प्र.2	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.	
अ)	पत्रकारिकेची मुल्ये स्पष्ट करा.	10
ब)	राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय क्रीडा एजनसी स्पष्ट करा.	10
प्र.3	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.	15
अ)	शारीरिक शिक्षण आणि पत्रकारिकता स्पष्ट करा.	
ब)	क्रीडा वार्ताचे रचना स्पष्ट करा.	
प्र.4	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.	15
अ)	क्रीडा बाबीचे अहवाल स्पष्ट करा.	
ब)	वार्ताचे (bulletin) प्रकार स्पष्ट करा.	
प्र.5	टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)	20
अ)	जाहिरातीची भूमिका	
ब)	क्रीडा मधली फोटोग्राफी	
क)	रेडिओ व टीव्ही वरील धावते वर्णन	
ड)	वार्षिक क्रीडा दिन	
इ)	क्रीडा वर्तमान पत्रकाची सभा आयोजन	

**Seat
No.**

Set P

M.P.Ed. (Semester - II) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 Sports Journalism and Mass Media

Day & Date: Friday, 24-03-2023
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternative from the following options.

10

Q.2 Answer the following questions.

- a) Explain Ethics of Journalism.**

b) Explain National and International Sports news Agencies.

10

Q.3	Answer the following questions. (Any One)	15
	a) Explain Journalism and sports education.	
	b) Explain Structure of sports bulletin.	
Q.4	Answer the following questions (Any One)	15
	a) Explain reporting sports Events.	
	b) Explain Types of bulletin.	
Q.5	Write Short Notes. (Any Four)	20
	a) Role of Advertisement	
	b) Sports photography	
	c) Radio and T.V commentary	
	d) Annual sports meet	
	e) Organization of press meet	

**Seat
No.**

Set P

M.P.Ed. (Semester -II) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Sports Management and Curriculum Design in Physical Education

Day & Date: Friday, 24-03-2023

Max. Marks: 80

Time: 03:00 PM To 06:00 PM

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.

10

10)	क्रीडा साहित्य व्यवस्थापन मार्गदर्शक तत्वे —— उपयुक्त आहेत.	
अ)	देव धेव	ब) निगा
क)	तपासणी	ड) वरील सर्व
प्र.2	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.	20
अ)	अभ्यासक्रमाचा अर्थ उदाहरणासह स्पष्ट करा.	
ब)	शारीरिक शिक्षणातील विविध मासिके स्पष्ट करा.	
प्र.3	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)	15
अ)	क्रीडा व्यवस्थापन म्हणजे काय? क्रीडा व्यवस्थापनाची कार्ये स्पष्ट करा?	
ब)	महाविद्यालय स्तरावरील क्रीडा कार्यक्रम व्यवस्थापनाचे फायदे कोणते सविस्तर लिहा.	
प्र.4	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)	15
अ)	क्रीडा साहित्याची खरेदी व निगा स्पष्ट करा.	
ब)	शारीरिक शिक्षण अभ्यासक्रमाच्या मूल्यमापन पद्धती स्पष्ट करा.	
प्र.5	टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)	20
अ)	जनसंपर्क	
ब)	साहित्याची निगा आणि देखभाल	
क)	क्रीडा सुविधा	
ड)	क्रीडा साहित्य खोली	
इ)	अभ्यासक्रम संशोधनाचे उदिष्ट	

Seat No.	
-----------------	--

M.P.Ed. (Semester -II) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Sports Management and Curriculum Design in Physical Education

Day & Date: Friday, 24-03-2023

Max. Marks: 80

Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) The candidates should read the original questions in English.

Q.1 Choose the correct alternative from the following options.**10**

- 1) Fire distinguisher and exits are the _____ provision.
 - a) Unnecessary
 - b) Essential
 - c) Both A and B
 - d) none of these
- 2) The type of surface of indoor stadium is _____.
 - a) Polymeric rubber
 - b) Concrete
 - c) artificial turf
 - d) all above
- 3) The role of _____ is important in an organization.
 - a) Personal manager
 - b) Assistant manager
 - c) Clerk
 - d) none of these
- 4) _____ sports facilities should be maintained in college.
 - a) Play ground
 - b) Swimming pool
 - c) Indoor
 - d) All above
- 5) In school sports management _____ entries is compulsory.
 - a) Sports equipment purchase
 - b) equipment to give and take
 - c) Both A and B
 - d) none of these
- 6) _____ sports facilities are important when implementing physical education programs.
 - a) Sports equipment's
 - b) Play ground
 - c) Both A and B
 - d) none of these
- 7) The syllabus of class VI th is prepared by _____ institute in Maharashtra.
 - a) State textbook board
 - b) Teacher
 - c) Govt
 - d) none of these
- 8) Public relations are related to _____ in physical education.
 - a) Communities
 - b) School
 - c) Media
 - d) All above
- 9) There are _____ problems in Instruction program me.
 - a) Management
 - b) Political
 - c) Economical
 - d) none of these
- 10) Sports equipment management guidelines are useful for _____.
 - a) Issuing
 - b) Care
 - c) Checking
 - d) All above

Q.2 Answer the following questions.**20**

- a) Explain the meaning of curriculum with examples.
- b) Explain the various journals in physical Education.

SLR-AV-23

Q.3 Answer the following questions. (Any One)	15
a) What is sports management? Explain the functions of sports management.	
b) Write in detail the advantages of sports program management at college level.	
Q.4 Answer the following questions (Any One)	15
a) Explain the purchase and care of sports equipment's.	
b) Explain the methods of physical education curriculum evaluation.	
Q.5 Write Short Notes. (Any Four)	20
a) Public relations	
b) Care and maintenance of equipment	
c) Sports facilities	
d) Sports Equipment room.	
e) Objective of curriculum research.	